

כתר התורה

ע"ש רבי יצחק אבוחצירא זצוק"ל

רבי יצחק יוסף שליט"א

בית ההוראה הארצי כתר תורה ע"פ פסקי מרן

פרשת בא תשפ"ה

העלון השבועי

מאמר השבוע

הרב אברהם רחמים

לפדות את הצרות

רק עוד י"ז דינרים. אמרו לו: אם כן מדוע לא אמרת לנו מתחילה, כך היינו משלמים לך את כל הכסף מיד. אמר להם: רציתי שתתנו את הצדקה לשמה ולא בכדי להתפטר מפורענות אחרת. ע"כ.

הרי לנו, גם כי נגזר עלינו חלילה גזירות קשות, יתכן לפדות את תוכן הגזרות. דהיינו, המחסור והצער והכאב יתכנו בנסיבות אחרות – ואפילו נסיבות של שמחה.

הרי שנגזר על האדם להיות חסר ממון, בידו הדבר לקבוע, אם ממון זה ילך לצדקה ולגמ"ח או ילך לקנסות ולתרופות חלילה.

אם נגזר על האדם שלא יישן בלילה זה יכול להיות מפחד אוזקקות ופחדים, וככל הנראה אפשר לפדות זאת כאשר יכין את עצמו לקרוא תיקון חצות באמצע הלילה, כאשר יקום להרגיע בשמחה ולטפל בתינוק שבוכה.

במקום שנתעורר בלילה מאוזקקות, נוכל להעיר את עצמנו לתפילות, נוציא ממון לנצרכים ועמלי התורה שסביבנו. אם מן השמים מבקשים שנהיה יותר אוהבים זה לזה, אזי במקום שהדבר יקרה על ידי חטופים ופיגועים, נוכל להקדים תרופה למכה ולעשות זאת על ידי קום ועשה של מעשים טובים ואהבת חינוס.

שוב וחסד ורדפונו

נחזק את היסוד מן התהלים. אומר דוד המלך: 'אף טוב וחסד ירדפוני קל ימי חיי' (תהלים כג, ו).

והשאלה היא, כיצד דוד המלך משתמש במילה 'רדיפה' בהקשר אל 'טוב וחסד', הרי מן המפורסם בתנ"ך נראה כי 'רדיפה' הינה לשון של מלחמה כמאמר הכתוב: 'אמר אויב ארדף אשיג אחרק שכל' (בשלה) וכן, 'אויבך ירדף אחרך'... (האזינו) וכן 'ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדפו' (בחקות) וכן 'ארדוף אויבי ואשיגם' (תהלים יח, לח). מעתה, היה לומר 'אך טוב וחסד יסובבוני' או 'יקיפוני' וכדו'.

אלא ביאור הדבר על הדרך שהזכרנו קודם. אומר דוד המלך: אם נגזר עלי 'רדיפה' – לבזבז ממון ובריאות, אני מבקש שיהיה זה בשביל 'טוב וחסד' – צדקה וגמילות חסדים. אם נגזר עלי שלא לישון בלילה, אזי שיהיה בשביל 'ושבתי בביתי ה' – בשביל עסק התורה, שאצטרך להוציא פסק הלכה, כך במקום שהכוח שלי יותש לריק, יהיה הכוח הזה הולך אל טוב וחסד.

לפדות בלי כסף

וגם מי שאינו איש המקושר לאנשים רבים וגם מי שאין באמתחתו ממון עודף לגמילות חסדים, ישכיל וידע כי יש פדיון גדול על ידי עסק התורה. כיודע יש בהלכה בחינה 'נשלמה פרים שפתינו', העוסק בתורה בכוחו לכפר

כמו שעיינו רואות, בשנתיים האחרונות עם ישראל יחדיו סובל הרבה צער וכאב מבית ומחוץ, התרבו יתומים ואלמנות, פצועים וחולים, פחדים וחרדות, יוקר המחיה וקושי הפרנסה.

אכן, 'כל דעבד רחמנא לטב עבד' – ואין דבר רע יורד מן השמים.

ברם, השאלה היא, גם כאשר מגיע לנו נסיונות ויסורין בכדי להטהר, להתנקות ולהתקרב אל התכלית, האם ניתן לפדות את הצרות הקשות ולהחליף אותן במשהו קצת יותר טוב?

הנה, נוכל לראות מתוך הפרשה, יסוד חשוב ביותר, גם אם לא ניתן לבטל גזרה לגמרי, מכל מקום ניתן לפדות את מהותה.

פרעה מזהיר – פרעה צודק!

משה רבינו אומר אל פרעה: 'בְּעֵרְנִי וּבְקִנְיִנִי נִלְךָ בְּקִנְיִנִי וּבְקִנְיִנִי בְּצִאֲנִי וּבְקִנְיִנִי נִלְךָ כִּי חָג ה' לָנוּ. פֶּרַעַה מְשִׁיב: 'וַיֹּאמֶר אֵלָהֶם יְהוָה כֵּן ה' עִמָּכֶם פֶּאֶשֶׁר אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶם רְאוּ כִּי רָעָה נִגַּד פְּנִיכֶם'.

הביא רש"י מדרש אגדה. וז"ל: 'שמועתי כוכב אחד יש ששמו רעה. אמר להם פרעה רואה אני באיצטגנינות שלי אותו כוכב עולה לקראתכם במדבר, והוא סימן דם והריגה וכשחטאו ישראל בעגל ובקש הקב"ה להרגם אמר משה בתפלתו (שמות לב יב) 'למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם, זו היא שאמר להם 'ראו כי רעה נגד פניכם', מיד (שם יד) 'וינחם ה' על הרעה' והפך את הדם לדם מילה, שמו' יהושע אותם, וזהו שנאמר (יהושע ה ט) 'היום גלותי את חרפת מצרים מעליכם', שהיו אומרים לכם דם אנו רואין עליכם במדבר, ע"כ.

הרי שלפי המזל היה אמור להישפך דם רב במדבר, ואכן נשפך דם רב מישראל, אמנם דם זה נהפך לדם של שמחה, דם של מצווה, דם שנאמר עליו 'יש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב'.

הכסף הלך – השאלה לא?

הגמרא (בבא בתרא י). מספרת על רבן יוחנן בן זכאי שראה חלום על בני אחותו. הראו לו כי במשך השנה יצטרכו להיחסר שבע מאות דינרים. עמד ר' יוחנן והוציא מהם ממון רב לצדקה, עד שנותרו מתוך שבע מאות הדינרים, רק י"ז דינרים. והנה, כאשר הגיע ערב יום הכיפורים שלחו אליהם שליחים מבית הקיסר ושמו אותם במעצר.

אמר להם רבן יוחנן בן זכאי: אל תפחדו, אתם תשלמו רק י"ז דינרים וזהו. אמרו לו: מנין אתה יודע? אמר להם: בתחילת השנה חלמתי עליכם חלום שתהיו חסרים השנה שבע מאות דינרים, בשל כך גביתו מכם במשך השנה ממון רב לצדקה. אולם, כפי הרשימה אשר בידי נראה כי נותר לכם להשלים

שאלה

האם מותר לצפות בתמונות של החזרת החטופים שהוחזרו וצולמו ביום שבת על ידי ערוצי תקשורת יהודים, ולא יהודים?

תשובה

ראשית בענין איסור הנאה ממלאכת שבת, יש להאריך בעיקרי הדנים, וכאן אכתוב בקצרה עיקרי הדברים.

כתב שולחן ערוך (אורח חיים סימן ט"א) המבשל בשבת (או שעשה אחת משאר מלאכות) במזיד, אסור לו לעולם ולאחרים מותר למוצאי שבת מיד, ובשוגג, אסור בו ביום גם לאחרים, ולערב מותר גם לו מיד.

ומבואר יוצא שמי שעשה מלאכה בשבת האסורה מהתורה במזיד, הוא עצמו אסור לו ליהנות ממנה לעולם, אבל לאחרים מותר ליהנות ממנה למוצאי שבת.

אולם הנה כתב הפרי מגדים (סימן שכה) אשל אברהם ס"ק (כב) כתב שמומר שבישל בשבת במזיד (לצורך עצמו), לפי טעם האיסור במעשה שבת שהוא כדי שלא יהנה ממלאכת שבת, יש לאסור בכדי שיעשו כמו בגוי, אבל לפי הטעם דשמא יאמר לו לעשות, יש לומר שאין צורך בכדי שיעשו, כיון שבאומר לו הרי עובר על איסור לפני עור לא תתן מכשול, וחמיר טפי מאמירה לגוי, ואין לחוש שמא יאמר לו. ואח"כ כתב שאם בישל אותו המומר במזיד לצורך ישראל אחר, אסור למי שנתבשל בבישולו. ע"כ.

ומבואר מדברי הפמ"ג דאם המבשל הוא אדם מומר שמחלל שבת "בקביעות" ובישל לצורך אחרים ולא לעצמו, אסור לאחרים ליהנות מהמאכל לעולם, וכל מה שדן בתחילת דבריו אי בעינן במומר להמתין בכדי שיעשו או לא, היינו כשבישל המומר לעצמו, אבל במומר שבישל לאחרים המאכל אסור עליהם לעולם. ובספר תהלה לדוד סוף ס"ק ז הביא דברי הפמ"ג, ומכל מקום לענין דינא כתב דלא כהפמ"ג ושלא קנסו לאסור לעולם אלא למבשל עצמו שעבר על דאורייתא. ע"ש. וראה ביתר ביאור בספר הלכה כרורה (הלכות בישול פרק ראשון הלכה יז ובבירור הלכה ס"ק כב) בדברי הפמ"ג עוד, והביא דעת רבים מהפוסקים לאסור התבשיל אף לאחרים לעולם וכדעת הפמ"ג.

ומלבד זה הנה דעת הכתב סופר (או"ח סימן ז) דבעל פונדק שמבשל בשבת בקביעות בשביל אחרים, וזה פרנסתו תמיד בחול ובשבת, בודאי שקנסו לאסור התבשיל גם לאחרים שנתבשל בשבילם, שהרי הוא עושה על מנת למכור, ואם כן אהנו ליה מנעשיו, ואפילו אחרים שלא נתבשל בשבילם כלל אסורים לאכול מאותו התבשיל לעולם, כל שנעשה על מנת למכור ולהרוויח בו, והקנה מאותו המקום עובר על לפני עור לא תתן מכשול, ועוד יש כאן איסור מסייע בידי עובדי עבירה, וגם בזה יש חולקים וכמו שהאריך בזה בשו"ת מחזה אברהם חלק א סימן מוז' לדחות דברי הכתב סופר מהלכה, וסיים שהמיקל בזה אין למחות בידו, ובעל נפש חמיר לעצמו. ע"כ. ובספר הלכה כרורה שם סוף הלכה יז הביא להכתב סופר והייש חולקים, ע"ש, ובבירור הלכה.

ולפי זה בידון שלנו באופן שהתמונות צולמו על ידי עיתונאים וערוצי תקשורת אשר מחללים שבת בקבע ולצורך ישראל, ואף משרדים זאת בערוץ שלהם ביום השבת, אין לצפות באותם השידורים אפילו אחר מוצאי השבת מאחר ובכך הוא מחזיק ידי עובדי עבירה, כי הכל נמדד כיום לפי כמות הצפייה (רייטינג) וככל שהצפייה מרובות כך הרווח של אותו הערוץ הולך וגדל.

וכן ראיתי שכתב בילקוט יוסף (שבת ג עמוד ע) שבמוצאי שבת יש איסור על פי דין להאזין לרדיו להכניס שידור שנערכו בשבת. ע"ש.

ואפילו מי שנמצא בחוץ לארץ היכן שעדיין לא נכנסה אצלו השבת כמו באמריקה שהשקיעה שם מאורחת מארץ ישראל בשבע שעות לפחות, אסור לו לצפות בשידור החי בערוצי התקשורת הישראלים שמשרדים בשבת, כי מאחר ובארץ ישראל נכנסה השבת והשידור נעשה ביום השבת, נמצא שהוא נתנה כרגע מחילול שבת, וכ"כ בילקוט יוסף ועוד.

והנה בספר ארחות שבת חלק ג פרק כה סיף סו הערה קלד כתב בשם הגר"ש אלישיב זצ"ל, מי שצילם מאורע שנעשה בשבת, אין ליהנות מהתמונות לעולם, וסברתו כיון שלא היה שייך לצלם את המאורע הזה אחר השבת ואילו לא המלאכה האסורה, לא היו התמונות וההקלטות הללו קיימות במציאות כלל, לכן יש לאסור לעולם. ע"ש.

ואמרת להביא סמך לסברא זאת מהמשנה (תרומות פרק ב משנה ג) הנוטע בשבת, שוגג קיים, מויד יעקור. ובמורה גיטין (נג) אמרו, דהיינו אליבא דרבי מאיר (שסובר שהמבשל בשבת בשוגג, יאכל בו ביום ובמזיד יאכל במוצאי שבת) אבל לרבי יהודה (שהמבשל בשבת אף בשוגג ימתן למוצאי שבת, ובמזיד אסור לו לעולם) בין שוגג בין מויד יעקור.

ומבואר יוצא שיש לחלק בין מלאכת זרע למלאכת בישול, דהמבשל בשבת במזיד לר"י אסור לו לעולם ולר"מ מותר למוצאי שבת, אבל הנוטע בשבת במזיד בין לר"מ ובין לר"י יעקור הנטיעה ואסור לו ליהנות ממנה לעולם.

וכמה סברות הובאו באחרונים בזה.

א. התוספות יו"ט כתב שבמבשל י"א אפשר לעקור את הבישול, שכבר נתבשל. אבל בנטיעה אפשר לבטל את מעשה האיסור על ידי שיעקור הנטיעה. (ועיין רב פעלים או"ח סו"ס יג משי"כ לדון בזה אי מהני שיעקור הנטיעה ויחזור ויטע).

ב. במשנה ראשונה ביאר שכיון שטעם האיסור הוא משום קנסא, הכל לפי דעתו של האדם בשעת המעשה, דבמבשל דעתו הייתה לאכול בו ביום, ולכן קנסוהו על שמתן למוצאי שבת, אבל בנטיעה דעתו ליהנות ימים רבים, ולכן קנסוהו שלא יהנה כלל.

המשך בעמ' 3

שאלה: ראובן עובד במוסד בהנהלה חרדית ותפקידו במוסד הוא 'אחראי תחזוקה', בין ראובן להנהלת המוסד לא נעשה שום חוזה ואת כל תנאי העסקתו הם סגרו וסיכמו "בעל פה", העובד העדיף לעבוד על אף שהוא ראה שמבקשים ממנו דברים שלא סוכמו בתחילת העסקתו, כמו כן הרבה מזכויותיו של עובד רגיל נגרעו ממנו, אבל ראובן הבלוי כי לא היה לו מקום אחר לעבוד וכל עוד הוא מכניס כסף הביתה מהמוסד הזה אז זה בסדר, והנה לאחר 5 שנות עבודה הנהלת המוסד החליטה למצוא עובד תחזוקה אחר יותר זול, ואכן ההנהלה לא התקשתה למצוא עובד תחזוקה אחר, והנה כבר למחרת ההנהלה זימנה את ראובן לשיחה והם אמרו לו שממחר בבוקר אין לו לבוא לעבודה כי מצאנו עובד אחר, הוא הבין שאין מה לעשות והוא טען כנגדם שהוא רוצה פיצויים וזכויות של כל עובד שמפוטרי, והם אמרו לו אין לך שום זכויות כי אין לנו חוזה איתך וכן עוד שלל של טענות מקוממות, וכעת הוא שואל האם מותר לו ללכת לביה"ד לעבודה? כי לאחר שהוא שאל חבר האם כדאי לו ללכת לביה"ד לממונות ענה לו החבר שיתכן שביה"ד יעשה פשרה וגם לא בטוח שהוא יקבל משהו כי הוא 'סבר וקיבל' לעבוד ללא תנאים וללא חוזה, בקיצור אין לו מה לחפש בביה"ד לדיני ממונות. ומשכך, הוא רוצה ללכת לביה"ד לעבודה ששם לפחות ישמעו אותו ויש סיכוי רב שהוא יקבל זכויות וגם הם "יכו על קודקודם" של המוסד בו הוא עבד.

תשובה: לכתחילה על כל סכסוך בין עובד ומעביד יש ללכת לביה"ד לממונות הדנים עפ"י ד"ת, אבל אם ישנה סבירות גבוהה שהעובד לא יקבל את זכויותיו המגיעות לו אפשר ללכת לביה"ד לממונות רק שלא יגבה ריבית וכדו'.

נימוקים: מקוצר היריעה לא אוכל להרחיב בנידון. אקדים ואומר שביה"ד האזורי לעבודה מורכב משלושה, משופט אחד מקצועי לצד שנים, אחד נציג ציבור מטעם ארגוני העובדים, ונציג מטעם המעסיקים, ושניהם אינם בעלי השכלה משפטית אבל בעלי ניסיון בתחום משפטי העבודה. בית הדין הארצי לעבודה [שמהווה ערכאת ערעור] דנים בחמישה שלושה שופטים מקצועיים ושני נציגי ציבור.

מעמדו של בית-הדין לעבודה שנוי במחלוקת כיוון שהוא פועל גם על פי חוקי הכנסת אף שבבסיסו עומדים מנהגי המסחר. ננסה בשורות הבאות לסקור את הדעות השונות בעניין תוך השוואת ביה"ד לעבודה לביה"ד של סוחרים והנה סוגיה מפורשת (בב"ב ח:): רשאי בני העיר להסיע על קיצתן ופירש"י "לקנס את העובר על קיצת דבריהם להסיעם מדת דין תורה". ונחלקו הראשונים אם יכולים הרוב לכופ את המיעוט במדי דאיכא רווחא להאי ופסידא להאי, דעת רש"י, ר"י, ומרדכי וסיעתם, שיכולין לכופ. ואילו במהר"ק (שורש א) וסיעתו, ס"ל דאין להם כח. והביא מחלוקת זו בשו"ת מהר"ם אלשיך (סי' נט). אך במקום שהוא למגדר מילתא לשיטת הכל עושים תקנה לטובת הציבור כמבואר ברשב"א (ח"ה ס' קנו) ובסמ"ע (סי' ב סק"ג) א"כ מתוך חשיבות תקנות הציבור שבכך נגדור את בעלי הזרוע בעלי המוסדות המנצלים את העובד הפשוט מותר לנו לתקן תקנות אשר ימנעו עוולה. וכן מצינו בקהילות ישראל מקדמא דנא שהיו קיימים בתי דין של סוחרים שגובו על ידי הרבנים (שילם ורפהטיג, "בית דין לעבודה לאור ההלכה", סיני סו, עמ' קצה-קצט). כמו כן מצינו למהרש"ך (ח"ב ס' רכט) דבבר מחלוקת בין תובע לנתבע אחד אומר אני רוצה להתדיין בד"ת, וחבירו טוען שהוא רוצה להתדיין בפני ב"ד של סוחרים שכך הוא המנהג – הדין עימו. והביאו במגן גיבורים (סי' ה) ובגרעק"א (ח"ו ס' יג סק"א). מה גם שהחזון איש (סנהדרין טו, ד) כתב שיש אפשרות לקיים "בית-דין של סוחרים", כשאין במקום בית-דין שדן על פי תורה, כדי לאפשר מסחר תקין, ובתנאי שביה"ד זה יפעל על פי המוסר האנושי ולא יחליף את חוקי התורה במערכת חוקים אחרת.

המשך בעמ' 4

המשך מע' 1 - מאמר השבוע - הרב אברהם רחמים

לאדם על כל עוונותיו.

ובפרט כאשר יעסוק בדברי התורה אשר פגם בקיומם כגון העוסק בהלכות שבת יעזור לו לכפרה בהלכות שבת וכן לימוד על שמירת הלשון יסייע בידו על כפרה של לשון הרע.

ומצינו בגמרא (ראש השנה יח.) מאמר נפלא. הנה, על בית עלי נאמר בשבועה שכל זרעם ימותו בקיצור ימים, והפלא ופלא גם להם נמצאה דרך עקיפה לצאת מן הגזירה המרה. אמר רב שמואל בר נחמני אמר רב יונתן: מני לגזר דין שיש עמו שבועה שאינו נקרע - שנאמר 'ולכן נשבעת לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה'. אמר רבא: בזבח ובמנחה - אינו מתכפר, אבל מתכפר בתורה. אבי אמר: בזבח ומנחה - אינו מתכפר, אבל מתכפר בתורה ובגמילות חסדים.

רבה ואביי מבית עלי באו, רבה שעסק בתורה חי ארבעים שנים, אביי שעסק בתורה ובגמילות חסדים - חי ששים שנים. שנו חכמים: משפחה אחת היתה בירושלים שהיו מתיה מתין בני שמונה עשרה שנה. באו והודיעו את רבן יוחנן בן זכאי. אמר להם: שמה ממשפחת עלי אתם, שכתוב בהן 'וכל מרבית ביתך ימותו אנשים' - לכו ועסקו בתורה וחיו. הלכו ועסקו בתורה וחיו, והיו קורין אותה משפחת רבן יוחנן על שמו. - הרי בשכר שהמיתו עצמם באוהלה של תורה נפדה עוונם.

מעשה מכלי ראשון

אסיים במעשה ששמעתי מכלי ראשון, חמיו של אחד מידידי, התנפחה לו הבטן התחתונה וחש בכאבים גדולים שהפריעו לו לנהל אורח חיים תקין. הלה שאל ברופאים, ערך בדיקות וצילומים, אך הללו אינם מזהים כל גורם ניכר לבעיה. המליץ לו קרוב שילך אל צדיק ויתברך מפיו, עלה בידו להתקבל אצל ר' חיים קנייבסקי זצ"ל וכשסיפר את מכאוביו לרב, השיבו שיעסוק בגמרא בפרק אלו טריפות במסכת חולין, הלה קיבל על עצמו לעסוק בפרק זה, וחיש הזדרז לקבוע חברותא עם חתנו האברך בכל בוקר. לשמחתו אחר כשבוע שבועיים חלפו הכאבים כלא היו, ויהי לנס. - הרי זכה לפדות את מכאוביו בעסק התורה הקדושה.

נוכה לתשובה שלמה והקב"ה יפדה את ישראל מכל עוונותיו, אמן!

המשך מע' 2 - נשאלו בקו - הרב אלון בן שבת

ג. הביאור הלכה בסימן שיח (בד"ה אחת) הסביר דבנטיעה בלאו הכי אינו יכול ליהנות ממנה בשבת, ואם נתיר לו במוצאי שבת לא יהיה ניכר הקנס כלל. ע"ש.

ד. בתוספות חדשים ביאר דבנטיעה אם ישאר הדבר נטוע ימים רבים יש לחוש לרואים שילמדו היתר.

והשתא לפי מעמנו של התוספות חדשים גם בתמונה שעומדת לימים רבים יש לחוש לרואים שילמדו היתר בזה ולכן יש לקנוס לאסור לעולם. וכן לפי מעמנו של המשנה ראשונה דכל שדעתו הייתה ליהנות ימים רבים יש לקנוס לעולם, הוא הדין בתמונה שמוסתכלים בה פעמים רבות יש לאסור ליהנות ממנה לעולם.

והנה בענין צילום תמונה בשבת כיום הוא אסור מדרבנן ולא מהתורה ואמנם בשו"ת יביע אומר חלק ד ו"ד סימן כ אות ח כתב וז"ל: כיום שפעולות כאלה (הקלטה במיפ) קשורים וכרוכים במלאכות גמורות של הבערת חשמל וכיוצא, אין ספק שיש בזה איסור סקילה, ואפילו כשהחשמל דלוק מבקעו, נראה שבהבל פיו מעורר את הזרם החשמלי בתוספת הבערה או בכיבוי קצת, ע"י שינוי התנועות הבאות מקולו וכיוצא, וכו' ע"ש.

ולפי זה הוא הדין צילום במצלמה נראה שהוא איסור תורה, אולם נראה ברור שמרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל מיירי ככל הנראה בזמנו באותם המכשירים שהיו צורכים חשמל בצורה ניכרת וכל מתכנתם הייתה על החשמל בהבערה וכיוצא, אבל היום שהכל בנוי על תאורת "לד" ואין כאן שום הבערה ממשית בעצם השימוש במצלמה וכדומה, ודאי דהו איסורו רק מדרבנן.

וראה עוד בחזון עובדיה (שבת ה עמוד קעב) שהביא משו"ת שיערי עזרא בצרי (ח"ב א"ח סימן מא) שכתב ג"כ שבצילום אין מלאכה דאורייתא והוסיף מרן ז"ל בסוגריים (כשאין שם הבערה) ע"ש.

ולפי זה יש מעירים דכיון שכל האיסור רק מדרבנן לא מצינו שבאיסור דרבנן יהיה קנס שאסור ליהנות עולמית. אולם לפי מה שהבאנו מהאחרונים לעיל כל שיש קנס עכ"פ עד למוצאי שבת, יש אופנים שיש לאסור עולמית בכדי שיהיה ניכר הקנס וכו"ל.

אולם יש לזון כאן מוצד שאין ההנאה מהסתכלות בתמונה נחשבת הנאה ממשית כמו ההנאה ממאכל בשביל שיש בו הנאת אכילה, משא"כ בהסתכלות בתמונה או וידאו מצולם זוהי רק הנאת שמיעה וראיה.

ואכן בספר מאור השבת חלק א סימן יח הערה קכד כתב שאפשר שהסתכלות בתמונה לא נחשב הנאה אסורה ממשית שבת. והוכיח כן מדברי החזו"א (יו"ד סימן רח סוף סי' ז) לענין איסור הנאה ממנו, שהלימוד מהמת לצרכי רפואה אינו אלא ראייה בעלמא, ואין ראייה זו נמכרת בשכר, לא מיקרי הנאה.

אולם בשו"ת יביע אומר (חלק ו א"ח סימן לד וחלק י א"ח סימן לד) הביא להגמרא בפסחים כו. דאף דאמרו בגמ' כריתות דף ו. "קול מראה וריח אין בהן משום מעילה", מעילה הוא דליכא הא איסורא איכא. והביא משו"ת קול אליהו (חלק ב א"ח סימן כג) בשם הגאון רבי משה ישראל דדוקא לענין קדשים אמרו דאיסורא מיהא איכא, אבל בעלמא אפילו איסורא ליכא. אולם מרן זצ"ל האריך מאוד לדחות דבריו מדברי הראשונים והאחרונים ע"ש באורך ועוד הביא לקראת סוף דבריו להפ"ח (סימן תסו ס"ט) שכתב להחמיר במראה לענין חמץ שעבר עליו הפסח ע"ש. ושכ"כ בשו"ת ארץ צבי (סימן סד) שאסור לשמוע "בשבת" מגנינות של ישראל דרך הרדיו אף אם מפעילו על ידי שיעון שבת. ע"ש.

וכן פסקו בשו"ת מנחת יצחק חלק א סימן קז ובשו"ת הר צבי חלק א סימן קפד, וארחות שבת פרק כה הערה צה.

והנה ראיתי סברא גדולה להתיר בראיית תמונה או וידאו משוכפל ואינו המקורי, שהרי אינו נהנה מגוף התמונה המצולמת ממש אלא מהשכפל שלה שהרי אפילו צילום התמונה המקורית, היא בעצם יצירת קודים דיגיטליים שאין בהם ממשות, שנראים על המסך כתמונה, וכאשר מעתיקים את התמונה, הרי היא רק "כפיל דיגיטלי" של המעשה שבת המקורי. ועל הצילום בפילים שהיה בדור הקודם אולי היה שייך לומר שגוף התמונה מעורר היה על הפילים משא"כ בצילום של ימינו שהכל דיגיטלי, יהיה מותר ליהנות עכ"פ מהשכפל ולא מהמקור עצמו.

ודבר זה דומה למה שכתב בשו"ת ציץ אליעזר (חלק ה סימן ב) בענין שמיעת קול באשה דרך הרדיו, כי הקול הנשמע אינו קול האשה ממש, אלא גלי הקול עוברים בחתף כמה גלגולים עד שבאים לאוזן השומע. והובא בהלכות עולם חלק א עמוד קכג ושלפ"ז אפילו אם מכיר את האשה לא שייך בזה קול באשה ערוה, ושכ"כ בספר ישיב משה טויעקי עמוד יד בשם הגר"ש אלישיב זצ"ל. והשתא נאמר אותו הדבר כי כל שכפול של תמונה אינו אותה התמונה ממש אלא חיקוי שלה, ואף שסוף סוף הוא נהנה ממעשה שבת שהוא צילום התמונה המקורי, מכל מקום בשכפול התמונה לא נעשה מעשה חילול שבת, וכל שלא נעשה מעשה חילול שבת בגוף החפץ יש להתיר.

וכמו שכתב כן הביאור הלכה בסימן שיח בד"ה אחת משאר מלאכות: בשם חיי אדם כלל ט', דדוקא בדבר שנעשה מעשה בגוף הדבר שנשתנה ממנו שהיה כמבשל וכיו"ב אסור ליהנות, אבל המוציא מרשות לרשות שלא נשתנה הדבר ממנו שהיה, אם בשוגג מותר אפילו לו ואפילו בו ביום, ואם במזיד אסור אפילו לאחרים עד מוצ"ש מיד ומ"מ יש להחמיר בכל איסורי תורה כמו מבשל ע"כ.

הרי שאפילו במזיד יהיה מותר עכ"פ במוצאי שבת בין לאותו אדם ובין לאחרים, כיון שלא נעשה מעשה איסור בגוף החפץ.

ובפרט שמה שכתבתי בתחילה בשם הפמ"ג שכל שיהודי מומר עשה איסור בשבת אין ליהנות ממנו אף לאחרים עולמית, וכן מה שכתבתי בשם הכתב סופר לאסור כל שעושה כן בדרך קבע לצורך אחרים וזהו עסקו ופרנסתו, אין הדברים הללו מוסכמים וכמו שהבאתי לעיל בדברי החולקים בזה, ולפי זה היה אפשר להתיר עכ"פ בשכפול התמונה.

אולם ברור הדבר שיש לגדור גדר בזה, וכמו שראיתי שכתב כן בספר הלכה ברורה הרי"ש עמוד פו הערה מ וז"ל: ונראה שאע"פ שיש לומר שהפעלת מכשיר המשמיע כלי שיר וכן צילום במצלמה אין איסורם בשבת אלא מדרבנן וכו', מכל מקום כשנעשה הדבר במזיד על ידי יהודי מחלל שבת, בודאי שראוי לגדור גדר ולאסור עולמית, ויש לחוש בזה גם לחילול השם כשמראה שלא איכפת לו מחילולי שבת בפרהסיא הנעשים על ידי יהודים. ע"כ.

אתה הראת לדעת שלא כתב בסבינא חריפא לאסור אלא שיש "להחמיר" בזה מטעמים הנ"ל, וגם לא כתב אם יש לחלק בין גוף התמונה המקורית או השכפל, ואף שהדעת נוטה גם בזה להחמיר, אולם במקום שאם נאסור הדבר לא יוכלו לעמוד בזה רוב הציבור כמו בגדו שלנו שעניו כל ישראל נשואות לשלומם של החטופים למעלה משנה שלימה אצל אותם המרצחים, ומרביתם בתפילה ותחינה יומם ולילה בעבורם, וכעת שאירע דבר וחזרו חלקם בחיים, כולם אצים רצים לראות פניהם, ועניניהם דומעות משמחה על חזרתם, וגם מעצבות על אלו שעדיין לא חזרו, ועדיין נושאים תפילה לאל נורא שישמע את שוועתם ויוציאם מאפליה לאורה, אכ"י. וקרוב לוודאי שלא ישמעו להחמיר בזה וכשם שמוצה לומר דבר הנשמע כך מוצא שלא לומר דבר שאינו נשמע.

ובפרט שיש כמה מהצילומים שצולמו בשטח האויב על ידי הגוים האויבים עצמם, ולא על ידי יהודי ובה"ג אין חשש כיון שנעשה הצילום לרוב העולם שהם גוים כמבואר בסימן רעו סעיף ב: ישראל ואינו יהודי שהסבוי יחד והדליק אינו יהודי נר אם רוב אינם יהודים מותר להשתמש לאורו. ע"ש.

הלכה למסקנה: אין לצפות בשידור חי או אפילו בשידור חזר ממה שצולם ביום השבת על ידי יהודים, ואפילו בשכפול של התמונה יש להחמיר, (כגון שמועתק מערוץ זה לערוץ אחר על ידי נתניית קרדיט על פי החוק לזכויות יוצרים, או שמועבר באופן פרטי מאדם זה לאדם אחר ממכשיר למכשיר) אולם במקרים מיוחדים כגון השאלה, אין להורות בזה איסור כללי וגורף.

בברכה
אלון בן שבת

מטרות העמידה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים

זאת ועוד, ראיתי בכמה ממחברי זמננו שגם כותבים להיתר ללכת לביה"ד לעבודה והם שו"ת משפטי אליהו (ח"ב סי' א) ובשו"ת אשר חנן (ח"ט סי' קנב) וטעמם הוא שביה"ד לעבודה דנים בזכויות עובד ומעביד אשר הדבר מבורר בחוק והביה"ד רק מבהיר את החוק הקיים והזכויות המגיעות לעובד, ויש לזה תוקף חוקי. וכן הסיקו בפסקי דין ירושלים (ח"ה עמוד יב) שודאי ישנה עדיפות לד"ת אבל אם ישנם סיבות מספיקות רשאי ללכת לביה"ד לעבודה והוא אינו נקרא מרים יד בתורת משה משום מנהג המדינה. וכן ראיתי בספר בספר בנין משפט (רטבי, ח"ד עמוד 340-348) שהביא את המתירים את האוסרים והסיק להיתר עי"ש. וכן העלה להתיר בספר דברות אליהו (אברג'יל, ח"י סימן קפה) וכן העלה ידי"ן הרב אבישי טהרני בשו"ת ווי העמודים (ח"א סי' ג) עי"ש

לעומת זאת ראיתי בשו"ת בעי חיי (בבנישתי, א, קנח), שפנייה לבית דין כזה נחשבת ל"עילוי יראתם" וזה הנימוק לאיסור הליכה לערכאות, ופירושו יקור שיטת משפט זרה כנגד התורה. והרב אברהם שרמן כתב (תחומין יד, עמ' 159 ואילך) שדין ביה"ד לעבודה הוא ככל ערכאות אחרות משום שביה"ד זה כפוף למערכת החוקים הרגילה שנובעת מתפיסות עולם המנוגדות לתורה ולביקורת של בג"צ, וכן דעת הרב אלישיב (כפי שצוטטה בפסקי דין ירושלים כרך ח עמ' יב). אגב אורחא יוער שראיתי בשו"ת אבני ישפה (ז, קכב) שטוען שאין לדון בפניהם כי השופטים שם אינם כשרים לפי ד"ת אע"פ שהם דנים כפי מנהג המדינה. וכן העלה בספר מנחת שמואל פנחסי (ח"ג חו"מ סי' ו) שפסקי דין של ביה"ד לעבודה הם כערכאות לכל דבר ועניין כי הם גובים ריבית, והלנת שכר. וכ"כ בשו"ת משפט שלמה (זעפרני ח"א סי' ב) וטוען ששמע כן מהגרע"י זצ"ל. גם בתשובות והנהגות (ח"ה סי' שסג) טען שביה"ד לעבודה לא דומה לביה"ד לסוחרים כי זה מתמנה ע"י ועדה למינוי שופטים. גם בספר המשפט וישראל מוניסר (עמוד 47) העלה שמכוער הדבר להיחקק לביה"ד זה על אף שאין בו כלל איסור של ערכאות. והנה ראיתי בספר בית ראובן (ללוש, סימן כב שאלות ב, ה, ז), שהוא כתב דברים שאין הדעת סובלתן לכן אין הוא ראוי להתייחסות כלל ועיקר.

לעומת זאת, הרב אליהו שליזינגר (שו"ת שואלין ודורשין ד, צד, עמ' תרלג) מביא את דעתו של הרב שאול ישראלי שבית-דין לעבודה נחשב כ"בית-דין של סוחרים" לכל דבר, מכוח קבלת הקהל (שבעת טובי העיר). ונראה שכך פסק (שם עמ' תרמח-תרמט) הרב אברהם שפירא. וכן הרב יצחק קוליץ (הרב ברוך שרגא משמו, מופיע גם בפסקי דין ירושלים ה, עמ' יב). ועל טענת הרב שרמן השיב הרב שליזינגר כי גם על פסקי בתי דין רבניים ניתן לערער בבג"צ, ולמרות זאת הם אינם נחשבים לחלק ממערכת ה"ערכאות".

בכל אופן אין היתר לקבל כסף על ידי פסק בית-דין כזה מעבר למגיע על פי דין תורה, כגון ריבית, לסיכום, רבים מהפוסקים סוברים שאין לבית דין לעבודה מעמד של ערכאות כשאר בתי המשפט, וודאי שאפשר לסמוך עליהם. לכן נראה שאין ספק שלכתחילה עדיף ללכת לדין תורה, אך אם יש חשש להפסד, ניתן לתבוע בבית דין זה. כל זה כתבתי לפי קוצ"ד וצווי"מ וימ"ן עבד לאל עליון אני יגאל אלון ס"ט

שור המאה ה-19

הרב יוסף חיים בן שבת

רבי יעקב חיים סופר

אין מאיתנו מי שלא שמע או ראה או ידע אודות הגאון העניו והמקובל תרתי משמע, אשר נתפזרו ונתקבלו פסקיו בכל קצוות תבל, ספרדים ואשכנזים, ועליו העיד הרב עזרא עטיה זצ"ל באזני מן הגרע"י זצ"ל שעקב ענותנותו הרבה זכה שתתפרסם תורתו בכל בתי המדרש למרות שלא נהג בפלפול ופתלתול לכאורה בדרכו ההלכתית הפשוטה והמזוקקת. מעט מזעיר אודותיו במאמר שלפניכם.

הרב יעקב חיים סופר זצ"ל, נולד בשנת תר"ל (1870) בבגדד לרב יצחק ברוך ממשפחת 'מוסא' ולאמו מרת אסתר. מאביו למד תורה וכתבית סת"ם. נתחנך גם הוא בישיבת 'מדרש בית זלכה' תחת השפעת ראש הישיבה החכם עבדאללה סומך, וחכם אלישע דגנור החכם באשי וראש בית הדין בגדד. הושפע בלימוד תורה וקבלה מחכם יוסף חיים - ה'בן איש חי', ואף הוסמך על-ידו למורה צדק. לפרנסתו עבד כסופר סת"ם, מכאן משפחתו - 'סופר'.

בראש חודש אייר תרס"ד (1904) עלה לארץ ישראל, יחד עם חבריו הרבנים יחזקאל עזרא רחמים וצדקה חוצין. גר בירושלים ולמד בישיבת המקובלים בית אל. בשנת תרס"ט (1909) הקים יחד עם רבנים יוצאי בגדד את בית הכנסת 'שושנים לדוד' בשכונת בית ישראל, בה היה דורש בשבתות וימים טובים. בעליה קטנה הצמודה לבית הכנסת, למד וחבר ספריו. מאוחר יותר הצטרף ללומדי הקבלה בישיבת רחובות הנהר, שם היה תלמיד חבר לרב חיים שאול הכהן דוויק.

הרב סופר נתפרסם כפוסק הלכה, תלמיד חכם ומקובל, בעיקר בזכות ספרו ההלכתי 'כף החיים', ליקוטי דינים ופסקי הלכה על שלחן ערוך. בין חיבוריו: 'קול יעקב' - הלכות סת"ם, 'חוקי חיים' - דרשות לאירועים שונים, 'חיים עד העולם' - דרשות וביאורים לסיומי מסכת, 'יגל יעקב' - דרשות על סדר פרשת השבוע, 'ישמח ישראל' - דרשות על סדר פרשת השבוע. עוד מחיבוריו שעדיין בכתב ידו: 'באר מים חיים' - שו"ת, 'בית יעקב' - דרשות על סדר פרשת השבוע, 'נפח בחיים' - דרשות לאירועים שונים, 'עדות ביעקב' - דרשות לד' שבתות, וביאור פרקי אבות. וכן חיבור 'חזיונות יעקב' - קרוב ל-800 חלומות חזיונות וגילויים שנתגלו לו ורשמים. את ספר הדגל שלו 'כף החיים' לא זכה הרב לסיים, ומן הגרע"י השלים בעצמו את שאר הספר ונדפס כיום בחדא מחתא עם שאר חלקי הכף החיים, ואף את ספרייתו הגדולה שהיתה לרבי יעקב הכל הועבר אל תחת ידו הקדושה של מן הגרע"י, פועלה שבגינה "זכה" מן ללא מעט הקנסות בהלכה וכו' ואכמ"ל.

צא וראה עד כמה תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, וכל מגמתם שיחם ומנגינתם היא אך ורק תורה לשלם שמים, אהבה ואחוה, שלום ורעות. מסופר שפעם התווכחו ביניהם הני תרי צנתרי דדהבא, חכם יעקב סופר, וחכם יחזקאל עזרא הלוי. אך הפעם התלהט ביניהם ויכוח יוצא דופן בחריפות, וכל אחד מהם התבצר בעמדתו, ולא השתכנע כלל מדברי חברו. בסופו של דבר נפרדו זה מזה בלי שהגיעו להסכמה, וכל אחד מהם פנה לביתו.

כשהגיע הרב הלוי לביתו, פשט את מעילו והתיישב על הכיסא. אשתו חשה שהוא מוטרד, ופניו אינם כתמול שלשום, ותשאלהו אודות היותו נסער כל כך. מה קרה בישיבה? הרב פתח את פיו כדי לענות לה, אך לפתע קם, נטל את מעילו ופנה אל הדלת. לתימהונה הרב של אשתו, הסביר לה הרב: "חוששני שבלהט הוויכוח פגעתי בחכם יעקב. אלך לפייסו."

ועוד לא הספיק להגיע לקצה הרחוב, והנה פגש הרב הלוי את הרב יעקב סופר, שמהיר לקראתו ואמר לו: "באתי לפייסך, כי אני חושש שבלהט הוויכוח פגעתי בך."

עוד ראיתי מספרים, שבעלה לארץ הרב אברהם מרדכי אלתר, שהיה האדמו"ר מגור ונודע בשם ספרו "אמרי אמת", יצאו אלפים לקדם את פניו. ביניהם היה גם נער צעיר בשם יהודה צדקה, לימים ראש ישיבת פורת יוסף. הנער רצה מאוד לפגוש את האדמו"ר ולבקש את ברכתו, ועל כן נדחק בין ההמונים עד שעמד לפניו. יהודה פנה בהתרגשות אל הרבי מגור וביקש את ברכתו. הרבי מגור חייך ואמר לו: "אברך אותך אם תשיב לשאלתי." הנער הסכים, והרבי שאל: "מדוע במסכת שבת יש עשרים וארבעה פרקים?" ליהודה לא הייתה תשובה, אך רוחו לא נפלה. הוא החליט לשאול את הרב יעקב סופר, שנודע בשם ספרו "כף החיים", ולשוב אל הרבי מגור.

וכן ענה הרב יעקב סופר והסביר לנער יהודה כך: "השבת נקראת כלה, וחכמים לימדו אותנו שלכלה יש עשרים וארבעה תכשיטים. עשרים וארבעת הפרקים הם קישוטיה של השבת המלכה." מיהר הנער לחזור אל האדמו"ר, נדחק בין מקבלי הפנים עד שעמד שוב לפניו. האם אתה זוכר אותי? שאל יהודה, והרבי השיב "ודאי! ומה בפיך? היש לך כעת מענה לשאלתי?" הנער חזר על תשובתו של הרב סופר, והאדמו"ר שהתרשם מנחישותו של הנער והתמוגג מן ההסבר, בירכו בלב שלם ונפש חפצה.

הרב נפטר בגיל 69 ביום שבת ט' סיוון ה'תרצ"ט (1939), הוספד על ידי שישה עשר מרבני ירושלים, ונקבר בחלקת החסידים לעדת הבבלים שבהר הזיתים.

מסירות נפש - יסוד הגאולה

גאולת מצרים ועשרת המכות היו לא רק ניסים גלויים אלא גם מסע רוחני שבו בני ישראל נדרשו להתעלות ולהיבדל מן התרבות המצרית. מטרת התהליך: תיקון הנפש כהכנה למעמד קבלת התורה. לפני מכת בכורות בני ישראל מצווים לקשור את קרבן הפסח ארבעה ימים למיטה לפני שחיתתו ולשאלת המצריים מה זה היו אומרים זה השה לקרבן לפני ה'. המפרשים מסבירים שהקורבן היה האליל של המצרים. וכיוון שבני ישראל החלו להיטמע ביניהם, חלקם התחילו לטעות אחרי המצרים. ובקיום מצוות ה' לגבי השה, קראו תיגר על אמונתם של המצרים - מעשה מסירות נפש שעלול היה לסכן את חייהם. מסירות הנפש הזו, שהתבטאה בביטול הרצון האישי לטובת רצון ה', הביאה לגאולה ולניתוק מוחלט מהמצרים. זוהי תכונה מופלאה המיוחדת לעם ישראל, שירש אותה מאבי האומה, אברהם אבינו. מציאות זו של מסירות נפש בה האדם מתבטל לרצון ה' על חשבון רצונו האישי בלי חשבונות ובלי קושיות, גדולה ויקרה מאוד.

כוחה של מסירות נפש

מסירות נפש מבחינה רוחנית מבטאת אהבה עזה לקב"ה. הרצון העז ביותר של האדם עלי אדמות הוא לחיות, ויעשה הכול כדי להציל נפשו מנזק ובוודאי ממיתה. כשהוא בוחר למסור את תשוקתו הגדולה ביותר למען בורא העולם - זה עומד לו לזכות, והקב"ה משיב לו אהבה. ראינו זאת אף במכת צפרדע שאותם צפרדעים שקפצו לתנורים והיו מוכנות להישרף העיקר למלא את ציווי ה' - הם אלו שלא מתו בסוף המכה אלא נשארו בחיים. דוגמא נוספת בקריעת ים סוף שנבקע רק כאשר קפץ נחשון בן עמינדב לתוכו והגיעו מים עד האף. כל מעשה של 'מסירות נפש' בונה בנפש כוח על טבעי, וזה מידה כנגד מידה כפי שהאדם עשה מעשה יוצא מגדר הטבע. ובכך מתרחבים כלי השפע שלו והופך להיות מסוגל לקבל יותר בס"ד. בפסוק שמסוגל לפרנסה אומרים "פותח את ידיו ומשביע לכל חי רצון"(תהילים קמ"ה) שהכוונה שהבורא יתברך נותן לכל אדם במידה לפי המסוגלות שלו לקבל שפע. להקב"ה אין מגבלה לתת לאדם שפע גדול אך האדם ניוק מזה ולכן בחוכמתו יתברך נותן לפי המקבל.

כובשת דרך לדורות

חז"ל אומרים שבזכות שעמ"י קבלו את מצוות מילה בשמחה, בכל הדורות אחריהם מסרו נפשם על הדבר בקלות ובשמחה, ואילו בדיני עריות כיון שבכו הקושי נשאר וקיים. מכאן אנחנו למדים עד כמה העניין הזה של ביטוי האהבה לקב"ה ע"י קבלת מלכותו בלב שלם וקבלת כל ציווי בשמחה משפיע על זרענו אחרינו. כמה יצטרכו להתמודד בכל ניסיון לעומת כמה אנחנו מכינים להם דרך כבושה. אמא יקרה, במקום לפחד ולדאוג על הילדים מפני הקושי של ניסיונות הדור. יש עצה למסור נפש בשמחה מעניינם של אותם האתגרים על מנת לעזור להם הלאה. אנסה בס"ד להדגים על צניעות וכעס איך ניתן למסור נפש, ולקבל שפע ממרומים.

צניעות מביאה קדושה

ימי השובבים מסוגלים מאוד לתיקון הנפש ובפרט בעניין זה של מסירות נפש שהוא מעלה גדולה מאוד. כשאת זוכה לקבל על עצמך איזה שהוא חיוק במסירות נפש בשמחה, משהו שלא עשית עד עכשיו, למרות שזה קשה. ואת מתעלה על עצמך ולוקחת את זה - זכית לכבוש דרך לבנים שלך בעבודת ה'. מובא במדרש רבה על קמחית שזכתה לשבעה כהנים גדולים בזכות שלא ראו קורות ביתה שערות ראשה וגם בזהר הקדוש כתוב על אישה שנוהרת בכיסוי הראש שזוכה לילדים צדיקים. כל המהות של עבודת האישה היא צניעות, ומדוגמאות אלו אנחנו רואים כמה זה משפיע על קדושת הילדים. הרב זילברשטיין שליט"א סיפר על אמא שהחלה לראות את בנה יוצא לתרבות רעה לא עליו ויעץ לה שתקפיד לא לרדת מהמיטה בלי גרביים, באמת כשהתחזקה בעניין, הבן שב לדרך.

ניסיון הכעס - אתגר והזדמנות לשפע

בעידן שלנו, שבו הטרדות והדאגות הן חלק בלתי נפרד מהיום-יום, אנו נאלצים להתמודד לא פעם עם אתגר הכעס. הכעס גם הוא ניסיון מאוד קשה וצריך הרבה תפילות להינצל מהחטא הזה שנחשב חמור מאוד כעובד עבודה זרה. והנה עצה שצדיקים נתנו שתעזור לנו בזמן של כעס: כל ניסיון של כעס הוא למעשה הזדמנות לשפע עצום המוכן עבורנו מהשמיים. אם נבחר להתמודד ולהתגבר - נזכה לשמור את הברכה לעצמנו ואם נכעס נאבד את הכול. בשם מוהר"ש פותח את ידך ראשי תיבות אפי סופי תיבות חתך למי מגיע שפע למי שחותר את אפו. כשהאדם כועס על משהו הוא לא רואה את השפע שמסתתר בו ואת כך שהוא מכוון ממרומים, איך נישמר? באיגרת הרמב"ן מופיע שיהיו כל דבריו בנחת.

האתגר השבועי

השבוע נתחזק יחד לראות את השפע בכל דבר בחיינו, ולבחור לעצמנו רגע בכל יום שאנחנו מקריבות אותו לבורא, ומהרגע שזיהינו שכעס מתעורר, אנחנו נושאות תפילה לסייעתא דשמיא להינצל מהחטא הזה. ולראות באותם רגעים את השפע שמוכן לנו בעניין שאנחנו כה מחכות לו, שממתין לנו דווקא בהתגברות הזו ומקבלות באהבה את מלכות ה' עלינו. ואם שלח לנו את זה הרי זה בהשגחה פרטית באהבה ורחמים אינסופיים, שנוכה לשמוע בשורות טובות ישועות ונחמות, בהצלחה!!

שבת שלום רב, אלה חיל אלהי, ליבאר פחיל, יפי פי חילי!

איאלרה דמן

מטרות העמותה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים